

skinih) zemljiš, katerih prekucijo smo svetovali v §.1 tega sestavka.

Menda se ne smemo bati, da bi Njih Veličanstvo, prošeno za gori omenjenih 1000 gold. za vsako leto skozi 5 let, ne dovolilo te podpore, ker ni dvomiti, da bi mu Njih eksc. deželni gospod poglavar te prošnje ne poklonili z živo besedo. Če so cesar po sklepu od 10. januarja t. l. Ogrom v povzdigo murvo- in sviloreje dovolili za 6 let vsako leto po 2000 gold., — če so doljnim Avstrijancem v povzdigo sadjoreje za leto 1860 in 1861 dovolili po 600 gold., — zakaj bi nam, ki smo take pomoči še bolj potrebni in take priprave za pospešenje sadjo- in murvoreje še bolj potrebujemo, te podpore ne dodelili?

Ako bi prejeli to podporo, bi nam le trojno bilo storiti, namreč: 1) da si poiščemo pripravnega svetá za izrejo češpljevih in murvinih drevesc, 2) da si oskerbimo dovelj košic za seme in murvinega semena, in 3) da si dobijo povsod možaki, ki te zasadiša v svojo skerb vzamejo. Da se pa to z dobrim pridom dožene, je treba, da domoljubni sosesčani sami, župani, učitelji ljudskih šol, podružnice kmetijske, duhovščina dotičnih fará in kantonska gosposka se vzajemno te reči poprimejo in s terdno voljo doženejo. Da se take naprave ne ustanovijo brez truda in težav, je gotovo, al samo po sebi se na svetu malo zgodi.

Svet moj v tej zadevi je tedaj, da

5) kmetijska družba prosi za gori imenovanih 1000 gold. skozi 5 let, in ako jih po izgledu na Ogerskem in doljni Avstrii prejme tudi kranjska dežela, naj kmetijska družba potem uravna to reč s pripomočjo gori omenjeno. (Dal. sl.)

Iz Tersta v Aleksandrijo.

(Dalje).

III.

Kar se zemlja okoli solnca vertí — in to je že nekoliko let — nastaja za dnevom noč, in navadno ljudje ponoči tudi spé: to je stara reč. Angleži pa, kadar v svojem državnem zboru razkladajo svojo modrost, in včasih tudi marsikaj družega, in pa zaljubljeni, ki se v svitu lune sprehajajo, bodi mlaj ali šip, ponoči ne spé veliko; hvala Bogu, da se jez ne štejem med nje, in da sem drugo noč zopet prav sladko spal.

V torek zjutraj smo bili pa že blizo albaneškega brega. Čisto in natanko se je vidilo mesto Avlona. Bregovi so povsod skalnati in goli; tam pa tam leži v kakem prepadu majhna vas, rekel bi bolje, kamnitna groblja. Pred nami je bil otok Fano, in proti jugu se je vzdigoval počasi iz morja Karf. Tukaj se je vgnjezdila ponosna Britanija, tukaj kraljuje angleški leopard, tern v peti domačim brodnikom v jadranskem morji. Naš sivi Marko jim je prerokoval le malo let še — in znabiti ima prav.

Kako lep je otok Karf, pravi raj na zemlji! le škoda, da prebiva tukaj drug narod. Njega dni sem tudi jez bil vés nadušen za sedanji gerški narod: Miavli, Marco Bocari in še druge take imena imajo nekaj v sebi, česar se ne vidi in ne čuje vsaki dan in kjer si bodi. Kako lepe so tudi pripovedke in pesmi gerške, kjer mlad človek vidi povsod le samo Ahile in Briseide, — v resnici pa okó ostermí, ko pervikrat med nje stopi, in kmalo zgine občudovanje in nadušena ljubezen za te moderne lenúhe.

Med albaneškim bregom na eni strani in med otokom na drugi se je ladja memo visoke svetilnice zavila proti Karfu. Tukaj se odpre pogled, ktereга nikdar pozabil ne bom. Proti jutranji strani je otok lepo obrašen; vidi se, bi djal, odpert pred očmi krasen vert s pomorancnimi drevesi in oljkami nasajen; visoke germovja kaktusa mejé vse pote in vertove; vse trate so bile zelene in okinčane z lepimi hišicami, ki sedaj na bregu morjá, sedaj skrite pod vejami zelenega drevja vabijo popotnika. Morje je bilo mirno

ko zercalo. Majhne ladjice, katerih bele jadra je lahna sapa napihovala, so plavale kakor labudi v varnem zavetju. Krog in krog stojé velikanske albaneške goré, v podnožji pa se vidi turška terdnjava Butrinto s svojim belim zidovjem; pred nami pa je ležalo mesto Karf, ki na ozkem koncu zemlje molí v morje, od spred zavarovano z gradom in s terdnjavo.

Bližina mesta, mirno morje, prekrasna okolica — vse je oživljalo in gibalo družbo; vsi smo bili na stropu, ko se je ravno memo nas peljala druga Lloydova ladja, ktera je našo z veselim hrupom in strelom pozdravljala. Kmaló smo bili v barkostaji; sidra so padle, in ko se je zdravniški komisar prepričal bil, da se kuga in enaki strahovi ne vozijo z nami, smo smeli za tri ure na zemljo.

Od dalječ je Karf tako lep, — blizo pa človeka, ki je naših čednih mest navajen, strah in groza prepadeta, ko ga sprejmejo, stopivši na suho, divji hrup in šum, ko vidi krog sebe nesnažne in gerde podobe vsake baže, ko stopi v ozke in temne ulice, med temne pohišva. Karf je laškemu mestu podoben; Angleži so pa tukaj gospodarji.

Ker nam je bilo za Karf le malo časa odločenega, smo le hitro šli skozi mesto na „Esplanado“ — tako se namreč imenuje lepa in velika planjava, z drevoredjem obasajena in občno sprehajališče tukajšnjih mestnjanov. Spredaj stoji veliko kraljevo poslopje, kjer angleški vladar stanuje in pred njim se razgrinuje lep vert. — Kdor pozimi iz snegoodetih gorá in planjav tukaj doli pride, pred seboj vidi zeleno trato, na stranéh stojé drevesa v cvetji; iz rožic si lahko spleteš pod milim nebom venec; kasije in pelargonije s svojim cvetjem ti nasipajo pot; solnce sije toplo; zdi se ti, da prečudne dišave vejejo v zraku, — serce ti od veselja trepetá kakor spomladi!

Ko na „Ameriko“ nazaj pridemo, jo najdemo obdano od neštevilnih bark; povsod so nam ponujali pomoranc, pa s tako silo na prodaj, da smo bili v resnici veseli, ko smo jim srečno na barko ušli. — V tem se je bil pa parobrod že z ogljem previdil; spet se zažene mašina in slovó jemljemo od tega mesta. — Nekoliko novih popotnikov nam je prisedlo, posebno v tretjem razredu, to je, na nekem odločenem kotu verh ladje je med sodi tičal cel kup Gerkov, Arnavtov in Turkov. Zdelo se mi je, da so ti ljudje imeli veliko skerbi v glavi in kaj družega na glavi, zakaj — praskanja po glavi ni bilo ne konca ne kraja.

Tri popoldne je odbila, ko zapustimo Karf. — Po južni smo bili pa že na južnem koncu otoka, pred saboj smo vidili otok Pakso; od Laškega sém je pihala ojstra sapa in morje ni bilo mirno. Proti večeru se vžgejo na vseh stranéh kakor zvezde, različne svetilnice. Noč je bila topla; jez sem dolgo ostal na stropu. Obnebje je bilo jasno, v bledem svitu mesca je berlelo morje in prečudno donelo na uho šeptanje valov. Zdi se ti, da si valovi pripovedujejo od nekdanjih časov, od zlate dobe helenske. Temno so stermele v zrak na strani tesališke gore, kjer so bogovi, muze in junaki se nekda rodili, krog tebe, popotnik, so Livadija, Pakso, levkadske skale, Itaka; tam gori je stala lesbiška devica, preden je obupala in svojo ljubezen in svoje pesmi zakopala v dnu morja! Misolungi, Akcium, Lepanto, — sto in sto spominov napolnuje ti duh: serce je ginjeno, in spomin bega nazaj v starodavne čase. (Dal. sl.)

Podučljivi pregovori.

Zažgati je lahko, hud ogenj pogasiti pa težko. — Ne živi samo za se, temuč živi tudi za druge. — Česar želiš, da bi nikdar ne bil storil, zakaj storiš, in česar želiš, da bi bil storil, zakaj ne storiš? — Nikoli ne kupuj, česar ne potrebuješ. — Nikoli ne prodajaj takih reči, katerih nisi v stanu kupiti. — Z dobrim opraviš vse, s hudo le malo ali pa nič. — Srečen si, ako ne želiš, česar imeti ne moreš.

— V hudi nevarnosti se spozná zveden brodnik. — Marsikter hudobnež v svoji sreči visoko prileze, zato da globejši pade. — V premislikih bodi podoben polžu, v djanji tici. — Če se ti pod nogami udara, nikar ne hodi naprej. — Čez trohujen most ne hodi brez strahú. — Kar oko rado ogleduje, serce rado poterjuje. Višnjagorski.

Vile rojenice.

Pripovedka isterska.

Nekda je hodil neki gospodin po jedni pustinji, i prišal je kasno pod večer va neku kuču, kade je neka žena hotela roditi, i govori njoj mužu: Čete me zeti na prespanje? A ta človik govori: Nemogu; aš mi je žena na rojenje. A ti gospodin govori: Nič zato; ja ću se za najco stisnut pod ovi stol na slamu. Gospodar reče: Ako se tako s tin kontenate, neka bude.

Kada su svi po kući pozaspali, samo ovaj gospodin pod mizon ni mogal spat, aš je bil kralj. Pridu tri vile štrologat (astrologia), ča da ima biti iz tega otroka, ki se ima najco porodit. Jedna govori: da ima biti mečen posikan; druga reče: on ima biti na soho stavljen; a tretja govori: ne, on ima biti kralj. Kralj pod mizon sve to čuje, se prestraši i misli, kako bi on tega otroka pogubil, da ne bi postal kralj. Va jutre, kada se stanu, se oni otac veseli i raduje, da mu je žena srečno porodila sina. A ta gospodin počme govoriti: evo jaz san kralj, daj mi ti svojega sina, ću ti dat toliko i toliko beči; ću ga jaz izgojiti za velega gospodina, kad ste mi dali prenočišće. I ta otac mu dá tega svojega ditića, ter si zame beči.

Ta kralj zame tega otročiča pod svoj plašč, i gré tja. Kada je bil jur deleko od kuće, prasne mečen otroka po vratu, i hiti ga va neko gložje, i šal je putujuć va svoju kraljevinu.

Zatin gredu lovčari lovit zvirje, i pasi im najdu tega ditića, i prišli su ti lovci ondeka, i vidu otročiča sve va jednoj kervi plačućega, i digli su ga, i zel ga je neki veli gospodin sobon doma, i tako ga je deržal, kako da bi njegov bil, i dobro ga naučil. Kada je ta ditić malo ponarasel, počmu mu sini tega gospodara govoriti, da je on mulac (pankert). A on se potuži svojem hranitelju, ki mu govori: istina je, ti nisi moj sin, nego samo moj hranac, ja san te na lovu našal. A ta mladić govori: odprostitute mi, ja gren tja, gren si iskati oca i mater.

I šal je tja, ter je hodil po svetu semo i tamo, dokle ni došal va neki veli grad, i ondeka pita službe, i najde ju va samoj kraljevskoj palači. Poklen je služil puno vri-mena poli kralja, vidi mu kralj zlamenje na vrata, ter ga pita još pobolje, od kuda je, i kako je. A ta mladić mu sve pove, ča zna. A kralj se prestraši i govori san v sebi: aj me mane! ovo je on ditić, ke ga san jaz posekal, da nebude on još kralj. Temu kralju se je hotel sin jedinac oženit za neku kraljevu hčer va drugo kraljestvo; i on je putoval v to drugo kraljestvo s onin mladićen svojim slugon, da si onde sina oženi, a vladanje izruči svojemu bratu starcu. Hči paka ovega kralja se je jako zaljubila v onega mladića. Kralj ondeka va tujen kraljestvu napiše list, ter ga dá svojemu slugi temu mladiću govoreći: nosi berzo ti list mojem bratu, i samemu njemu daj ga v ruku.

Mladić zame list, gré berzo putujuć va oni stolni grad nazada. Kada biše jur blizo, vidi ga hči kraljeva iz palače i mu gré sprotu, i ga pita, zač te je moj otac poslal? Poslal me je, da ovi list samemu kraljevemu bratu v ruke dan. A ona govori: pokaži mi malo ta list. I kada ona list prime, ga odpre, a nutre je pisano: Dragi moj brate! ovega mladića nevrednega mojega sluga, ki ti ta list nosi, ga imaš vale na sohe staviti. Ona reče mladiću, neka malo se opočine, i gré, napiše drugi list, ga zapečati otčevin pečaton, a va-nj piše: ovega mladića mojega dostoj-nega slugu, ki ti ovaj list prinese, oženi ga vale za moju

hčer, kako san ja mojega sina za hčer ovega kralja; i dá list mladiću, a on kraljevemu bratu. Ovi misleći, da je to pravi list od brata kralja, pozove oba, i svidoke, ter jih čini pozakoniti se, i piše vale svojem bratu: kako si mi pisal, oženil san našega dostojnega sluga za tvojo hčer, i mi činimo ovde velo veselje; a kralj to kada čuje, se raz-serdi, raztuži, oboleje, i umirajoć govori: Pravo su vile govorile. Umre a oni mladić je ostal onde za kralja.

J. V.

Senožeška.

Dozorjena trava zadosti je že,
Iz odrov na svitlo, snoseki, kosé!
Preglejte kosišća,
Čeljusti grabljišća,
Da jutri poprave nas kaj ne mudé.

Koso oklepat zná vsaki kavsán,
Ojstrino ji dati, je redko vseján;
Jez bom jih nakačil,
Jim tumpe potlačil,
Da bodo ko britve žvižgale čez plan.

Le kviško, tovarši, že svita se dan;
Molimo na srečo, pa pojmo na stan;
Bogu bodi slava!

Prelepa je trava;
Vodirje krog ledja, — vse drugo na stran!

Obrímo najpervo ledine ravne,
Potem pa, tovarši, v snožeti stermé!
Če trava je gosta,
Visoka ko hosta,
Kosci mi tega ne strašimo se!,

Zapojmo, vriskajmo, tovarši, na glas,
Da grabljovkam zjasnil se bode obraz
Da bode kaj smeha;
Brez jeze in greha
Gré delo od rok nam, pa kratek je čas.

Cvetlice dišeče, travé in osat —
Kar kosa doseže, se zverne nakrat.
Enaka nas čaka,
Ko smert prikoraka.
Da! nji se ne vstavi, je star ali mlad!

V. Kurnik.

Ogled po svetu.

Francozi tepeni.

Ha! — si bo morebiti marsikteri bravec „Novic“ mislil — so jo vendar tudi ti buzakljuni enkrat skupili. Kjé, kdaj, kako? — bodo morebiti drugi neverni vprašali. — Poslušajmo, kaj učiteljski časnik „Oest. Schulbote“ o tem res čudnega pripoveduje.

„Ob vojski med Francozi in divjimi narodi vroče Afrike „Kabili“ po imenu, prihruje nekega dné kompanija lahkkih pešcov v kabilsko vas, ktere prebivavci pa so bili iz strahú pred Francozi bežali. Nikjer ni žive duše, — pa kaj je Francozom za to mar; le jedli bi radi kaj, kajti že jim je krulilo po čevah skoraj bolj kakor škripljejo cerkniške kola. Stikujejo od bajte do bajte, pa ni ga najti grizljeja. Kdo popiše toraj njih vrisk veselja, ko konec vasi v skritem kotu najdejo bčelnjak z kakimi 30 peharji *), vsemi čez in čez polnimi sladkega medú. Izraelci menda niso bili tako veseli mane v puščavi kakor naši Francozi ovohane sladčice. Urno zakurijo pred bčelnjakom ogenj in s svojimi jopami naganjajo dim v peharje, da bi ž njim pomorili marljive živalice. Misleći, da so dosegli svoj namen, planejo zdaj čez satovje ter ga obirajo, da se jim med z ust in rok cedí. Ubogih bčelic, ki so mertvične kupoma med satovjem ležale, še ne porajtajo ne. Sladka južina mine, in

*) Častitim bravcom „Novic“ je menda večidel zano, da imajo v mnogih krajih bčele namesto v panjih v nekakih visocih peharjih, ki so poveznjeno postavljene ter služijo v stanovišču pridnim živalicam. Pis.